

Előfizetési ár:

Helyben, háshos hordva
 Negyedévre . . . . . 2 korona.
 Félévre . . . . . 4 korona.
 * * *

Vidékre, postán küldve
 Negyedévre . . . . . 3 k. 50 fl.
 Félévre . . . . . 7 k. — fl.
 * * *

Egyes szám 2 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS POLITIKAI NAPILAP

A KECSKEMÉTI ALSÓ- ÉS FELSŐKERÜLETI FÜGGETLENSÉGI 48-AS PÁRT ÉS NÉPKÖRÖK HIVATALOS LAPJA

Megjelen minden nap
 kétféle és
 tizenötöt nap kivételével
 * * *

Szerkesztőség és Kiadóhely:
 Budai-nagy-úton 151 m.
 (Juhász-ház),
 hova a lap szellemi és anyagi
 részére vonatkozó összes
 dolgok intézendők.
 * * *

Egyes szám 2 fillér.

Felelős szerkesztő: **HAJDU JÓZSEF.**

Telefon **141.** sz.

Laptulajdonos a **Nyomda-Részvénytársaság.**

A kecskeméti mintaszüret.

Borértékesítés, bortörvény.

Van egy csodaszép költeményünk, a mi aggastyán Lévaink írta, mely a mostani napokban igen aktuális. „Szüreti színt ölte két kis hugom ajkára, — mondja a költő és ez így lesz, valameddig Noé apánk megcsufította, a bor szőlőgerezden érik. Közel volt az idő, midőn már a vegyi tudomány szüretelt sötét pincékben, amikor virágzó iparág volt a borhamisítás. De ezt szerencsére tárgytalanná teszi az idő. Ma már ott tartunk, hogy ámbár még kevesebb a szőlővel beültetett terület Magyarországon, mint a filoxera előtt, mégis a modern termelés következtében sokkal több borunk termett például tavaly, mint a filoxera pusztítás előtt.

A hivatalos és magánjelentések szerint egyrészt a tavaszi fagy, másrészt a szőlőmoly nagy pusztítása miatt lényegesen kevesebb lesz a bortermés, mint tavaly, amelyről öreg szőlőgazdák azt mondták, hogy a boszniai occupáció óta nem emlékeznek hasonló nagy termésre.

Ami bennünket a szüretelés alkalmából a kérdéssel való foglalkozásra bír, az az, hogy fölhívjuk az érdekelt gazdákat annak az okszerű szüretnek a megtekintésére, amelyik például Kecskeméten, a Miklós-telepen is rendeztetik.

Ugy látjuk, hogy a szőlőtermelés terén még a kisgazdák is sokat tanultak az utolsó évtizedben. Kisebb, nagyobb mértékben, az újabb termelési fogásokkal gyakorta találkoztunk még a kis törpeszőlő gazdaságokban is. — Amely terén haladni kellene, azt az ósdi szüretelés terén várjuk. A modern technika a szüretelés terén az utóbbi években igen sok jól felhasználható eszközt nyújt a gazda kezébe és nagyon jól teszi a földmívelésügyi miniszterium, midőn a tanítás legkövetlenebb tényezőjével, a szemléltetéssel akarja a kistermelőket e tekintetben haladásra bírni.

Megszűnt az az idő, amikor ósdi módon szüreteltek és igen gyakran szüretelés közben „kereszteltek” is, mert hiszen a modern eszközök ezt a kis csatafintaságot ma már nyomban konstatálják és a gazda annak teszi ki magát, hogy amit az Isten neki adott, azt ő mesterséges módon — értékteleníti.

A helyes okszerű szüretelés módjai eltanulására az a néhány vidéki mintaszüret, amelyekből különben Kecskemétre is jutott egy, még nem elég arra, hogy rövid időn belül azok az ismeretek elterjedjenek valamennyi borvidéken, hanem szükséges ambulans tanítókat szétküldeni az országban, nemcsak a szüretelés alkalmára, hanem a pincegazdasági ismeretek leg-
 elemibb részének megtanítására is. Sajnos, a magyar borgazdaság minden esztendőben válságosabb helyzetbe jut. Még nem minden felújított szőlő nyújt teljes termést és máris felhangzik a termelőknek panaszszava, hogy igen nagy eladatlan borkészlet hiába vár vevőre. Minden esztendőben égetőbben fog a baj mutatkozni.

Ugy tudjuk, hogy az államkormányzat már évek óta napirendre szeretné tűzni a borértékesítés kérdését, de az a mai zürzavaros politikai helyzetben egyhamar aligha kerül napfényre és a szőlőgazdáknak még arra is sokáig kell várniok, hogy aü anynyira nehézményezett városi boritaladó alól mentesíttessék termelésük. — Éppen ebben a sulyos helyzetben tartjuk felette szükségesnek a pincegazdasági ismeretek intenzív terjesztését és éppen ezért ismétljük meg ezt az óhajunkat, hogy a pincegazdasági ismeretek terjesztésére mélyebb nyomot vágó munkára vállalkozzék a kormányzat, amely valóban korszakos munkásságot teljesített, midőn egy teljesen elpusztult és egykor milliókat hozott termelési ágat sikerült nemcsak régi virágzása fokára emelni, hanem azt tul is haladni.

Értjük a szőlő rekonstrukcióját, mellyel elpusztult területek váltak újra dusan termővé és a gazdaságilag elernyed, reményvesztett nép kezd újra a népjólét fokára lépni. Nagyon hálátlan lenne az, aki évtizedes szívós munkásság előtt kalapot nem emelne.

A mostani szüretelés idején felvetjük még a városi előljáróshoz, illetőleg a Gazdasági Egyesülethez való azon kérésünket, hogy az új bortörvény igen mélyre ható és sulyos következményekkel járó rendelkezéseket tartalmaz, amelyekről a tájékozatlan kistermelőket feltétlenül fel kell világosítani és ezt megteheti akár az előljáróság, de még inkább a Gazdasági Egyesület vezetősége.

A döntés napja. Ma, szerdán végre megtörténik a királyi döntés a hosszú idős politikai válság felett. Kedden az összes miniszterek Bécsbe utaztak és a király elnöklete alatt közös minisztertanács lesz. A koronatanács határozatát feszült érdeklődéssel várják az egész országban.

Miniszter a munkásokért. Kossuth kereskedelmi miniszter leiratot intézett városunkhoz, hogy hasson oda, miszerint a th. műútak építésénél s a város által végeztetett munkákhoz lehetőség szerint azokat a munkásokat alkalmazzzák, akik önhibájukon kívül kimaradtak az aratási munkálatokból s így télire kenyér nélkül vannak.

Továbbképző tanfolyam. A m. k. Technologiai Iparmúzeum által Kecskeméten a téli hónapokban rendezendő ipari továbbképző tanfolyamok és időtartamuk a következő:

1. Üzleti fogalmazás, 2 hónap.
2. Ipari számtan és mértan, 3 hónap.
3. Könyvvezetés, 3 hónap.
4. Asztalos ipari szakrajz, 4 hónap.
5. Lakatos ipari szakrajz, 4 hónap.

A tanfolyam látogatói tandíjat nem fizetnek, hanem csak beirási díjat és pedig: az üzleti fogalmazás és számtan hallgatói 1—1 koronát; a könyvelés és szakrajz tanfolyamok hallgatói 2—2 koronát. Egy hallgató a tanítási időben össze nem eső 2. tanfolyamon is részt öhet.

A tanítás mindig este 7—9 óráig lesz és pedig: az üzleti fogalmazás és ipari számtan, kedden és csütörtökön. A könyvelés, asztalos- és lakatos szakrajz, hétfőn, szerdán és pénteken.

A tanfolyamra jelentkezni lehet okt. 20-tól november 7 ig az ipariskolai igazgatónál hétköznap este 6—7 ig és vasárnap délelőtt 11—12-ig, vagy az Ipartestületnél a hivatalos órák alatt.

A tanfolyamok november 8-án kezdődnek az ipariskola helyiségeiben.

E tanfolyamok célja alkalmat nyújtani arra, hogy azon ismereteket, melyek az ipar sikeres gyakorlásához nélkülözhetetlenek, elsajátíthassák azok is, kiknek eddig erre alkalmuk nem volt, vagy akik ismereteiket felújítani és kibővíteni óhajtják.

Hogy a mai viszonyok között iparban boldoguló, versenyképes iparos csak az lehet, ki az ipari kézügyesség mellett a kellő elméleti tudással is rendelkezik és ismereteit folyton bővíti: ezt itt bővebben fejtegetni nem szükséges.

Felhívom ezért az érdekeltek figyelmét, hogy a továbbképző tanfolyamokra mielőbb jelentkezni sziveskedjenek, mert amely tanfolyamra a beirási határidő leltéig 15-nél kevesebb hallgató jelentkeznék, az a tanfolyam meg nem tartható.

Pataky Imre
 iparisk. igazgató,
 a továbbképző tanf. vezetője.

Elbujtatott uzsora.

**Iparban,
kereskedésben,
gazdálkodásban.**

Szemérmertlenebb közgazdasági helyzetet el se képzelhetünk sehol a világon — már a civilizált országokat értem — mint aminő ebben a mi szegény országunkban, Magyarországon van. Itt az emberek, mintha csak célzatos és jóleső öntudattal akarnák tönkretenni embertársaikát, éppen olyan skála szerint dolgoznak az iparban, a kereskedésben és a mezőgazdaságban egyaránt.

Maga az államkormány jó móddal tehetetlenül áll szemben a meglévő állapotokkal s nem tudja végét vetni a minden vonalon jobban és jobban felburjánzó uzsorának, mely nemcsak az iparnál, a kereskedésnél és mezőgazdálkodásnál grasszál és üli orgiáit, de maholnap befurakodik a szellemi társadalom együttérzésébe is. Uzsora minden vonalon — ez a jelszó, amit érvényesíteni törekszik az iparos, a kalmár és a mezőgazda egyformán. S követni kezdi azt a szellemi munkás éppen úgy, mint a szellemi munkátató. Lázás sietséggel dolgoznak azon, hogy amennyire csak lehet, mintegy versenyre kelve rövidíthessék meg embertársaikát.

Szép a versenyzés szabad országban akármilyen téren, de nem az uzsorázási, hanem a nemes, felebaráti jóindulattal vezetett és tartott verseny, mely nem az emberek megélhetési viszonyai ellen törtet, hanem zászlajára írja az élni és élni hagyni jelszót.

A drágasági viszonyok folytonos hánytorgatásával akarják takargatni azt a bünt, mely ellen a törvényhozásnak nem csak beleavatkozni valója nem volna, de drákói szigorúsággal kellene megalkotnia nyomban azt a törvényt, mely csak a tisztességes korlátok közt engedi meg az iparüzést, a kereskedést és mezőgazdálkodást egyaránt. Hogy egy-két példával illusztráljam állításaim jogosultságát, színtrehozok az ipar, a kereskedés és mezőgazdálkodás köréből egyetmást.

Nem is olyan régen, mintegy két hónappal ezelőt bécsi, bécsujhelyi és gráci péksüteményeket láttam, melyek kétszer akkora vannak gyártva, mint a miénk itt Kecskeméten és odafönn Budapesten. Pontos mérlegelés után elképedve tapasztaltam, hogy az ottani sütemények majdnem megegyezően annyi gramm súlyt eredményeztek. Ez több, mint uzsora itt Magyarországon, a tejfel és mézzel folyó Kánaánban s igazán nem nevezhető tulajdonánál, ipari uzsoránál, gyors meggazdagodási vágyánál egyébként, holott a liszt az emittett városokban sem olcsóbb. A kereskedésnél a tulhajtott magas százalékokra való manipuláció adja meg a kegyelemdőfést, de itt, sajnos, kézzelfogható adatok nyomába jutni nehezebb, üzleti titok címen.

A mezőgazdálkodásnál, amely, valljuk be, eddig a legszolidabb részortok körébe tartozott s alig jövedelmezett többet 7—8 százaléknál, nem ritkaság ma már, hogy 40—50 százalékkal uzsorázzuk az embereket. Sőt e téren néhány évvel ezelőtől tudok esetet, mondhatnám eseteket, hol a gazda felülmanipulált 1000—1200 százalékon. Ha ez és az elmondottak nem uzsora, akkor az sem uzsora, ha 100 korona kölcsönösszeg után egy év múlva 100 korona kamatot kell fizetnünk. Ha pedig a pénzu sorát törvénybe foglalva üldözzük, mi jogosít fel bennünket az iparba, kereskedésbe és a mezőgazdaságba

bujtatott uzsorát nem üldözni? Vagy azt hiszik a köz- és nemzetgazdaság nagymesterei, hogy csak pénzuuzorával lehet a népjólétet megfojtani? Tévednek. Az elbujtatott uzsorát vagy nem látják, vagy talán nem is akarják észrevenni. Ilyen dolgokra nem terjeszkednek ki, mert talán lazítaná a szabad ipart és a szabad kereskedést, a mezőgazdálkodásnál pedig a szabad egyéni elhatározást korlátozná?

Est modus in rebus — mondja a latin. Gondolkodjunk, mielőtt elbujtatott uzsorának a nyakára hágnánk s ugy alkossuk meg a törvényt, hogy a kecske is jól lakják, a káposzta is megmaradjon. De hogy a mi szegény országunk hiányos közgazdasági vezetés mellett önmagát tegye tönkre és emésztsze fel, nem volna szabad megtünnünk.

Országunk jó hirneve kifelé megérdemelné, hogy fáradtságot vegyünk magunknak s bele nézzünk a saját kártyánkba, mert hiszen ez ugyanis meg van engedve. Vágjuk ki az ultimót. Semmittevéssel, összetett kézzel néznünk azt, hogy ember embertársát mi módon öli meg és teszi vagyoniilag lehetetlenné, nem szabad. A fiuval, aki az apját agyonüti, hogy vagyonához juthasson, kodifikált törvényünk majd elbánik, de ha már anynyira jutottunk is, még se engedhetjük meg, hogy az általános jólét rovására egyesek szedjenek le minden tejfölt.

Bernátsky János.

NAPI HIREK

A léghajó és a nő.

Mindig baj, ha a németek franciáknak képzelik magukat és szellemeskednek. Most egy német karcolatíró eresztett meg egy szellemi röppentyűt, amely az asszonyról és a léghajóról szól és a német „der, die, das“ rovására megy.

A német karcolatíró ugyanis azt tanácsolja, hogy a léghajó, amely a németben himnemű, — változtassék át nőneműre, mert a léghajó csupa női tulajdonságokkal bír. És pedig:

Büszkén, égetőrebben emelkedik az ég felé utja kezdetén, hogy aztán — mielőtt a célt elérte — visszaessen a földre.

A léghajót a szél irányítja, a nőt — a divat. A kedvezőtlen szelek tönkreteszik a léghajót, a kedvezőtlen divatok a — férjeket.

Ha a léghajó hosszú utra kél, ugyancsak fel kell szerelni, ha a nő hosszú utra kél, ugyancsak fel kell ruházni. A ballaszt és a kalapskatulyák rokonfogalmak.

Tessék csak meghatározni egy időt, amikor a léghajónak ott kell valahol lenni. Biztos, hogy várni kell, mert a léghajó késni fog, éppen úgy, mint a nő, mindig elkésik. Avagy jelent meg már léghajó és nő pontosan?

A léghajó soha sincs úgy felszerelve, hogy utólag ne kelljen rajta még javítani. A nő soha sincsen úgy felöltözködve, hogy ne találjon magán igazítani valót.

Hogy a léghajó fölfuvalkodott, azt nem kell sokat bizonyítani és melyik nő nem gögös, ha csak egy kicsit is.

Ahány léghajó, annyi alak. Az egyik karsu, a másik kerek; egyik gömbölyű, a másik vékony. Két nőnek sincs ugyan azon alakja.

A léghajónak a háló egyik fontos alkatrésze; no és az asszonyoknak nem fontos a háló? Mi minden akad abba a léghajó hálóba, hány férfi akad a nők hálójába.

Az öreg csavarok a léghajónál csak nyikorognak, nyikorognak, de semmit sem érnek.

Aztán, hogy is állunk csak a kormányozhatósággal? A léghajót kormányozni — az még a jövő zenéje. És a nőt kormányozni — bizony az is csak valahol a távol jövőben van. Az egyik pedig éppen olyan biztosan nem lesz meg soha, mint a másik.

Ennyi okot tart elegendőnek a német karcolatíró, hogy a léghajót nőneművé változtassák. — A német tudósoknak ám tessék hozzászólni.

Kecskemét, október 20.

— **Bírói vizsga.** Makáry Vilmos főldink, csurgói járásbírói jegyző a bírói vizsgát kitűnő sikerrel letette.

— **Iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszék október 20-án, ma délután 4 órakor a városháza bizottsági termében iskolaszéki ülést tartott, mely alkalommal folyó ügyek tárgyalattak.

— **Kacsoh és Molnár új darabja.** Kacsoh Pongrác főreáliskolai igazgató, a zseniális zeneszerző szorgalmasan, nagy ambícióval dolgozik kecskeméti otthonában is, hogy világraszóló dicsőségéhez újabb babérokat szerezzen. Legutóbb kísérő zenét írt Molnár Ferencnek, az „Ördög“ szerzőjének új darabjához, a „Liliom“-hoz, amelyet a Vigszínház fogadott el előadásra. Az új darab Hegedüs Gyulával és Varsányi Irénnel a főszerepekben november végén fog bemutatásra kerülni. — Molnár Ferenc író éppen a darab bemutatóját megvitató, tegnap délután Kacsoh Pongrác látogatására Kecskemétre érkezett.

— **Az időjárás.** A nyári perzselő hőség, amelytől oly sokat szenvedtünk az idén, lassankint kezd már hűvös őszi időkre átesapni. A levegő napról napra hűvösödik, majd reggelenként sűrű köd ereszkedik. A verőfényes langyos őszi nap igen jó hatással van a szőlőre, amely még a város környékén fekvő szőlőskertekben a szőlőtöveken érik. A szüretelés valószínűleg ha az idő így marad november első feléig is eltart.

— **A közeledő cselédváltoztatáshoz.** A rendőrkapitányság cselédügyi osztálya ezúton figyelmezteti a cselédtartó gazdákat s gazdasszonyokat, hogy a közeledő cselédváltoztatáskor csakis elbocsátó-levéllal s munkakönyvvel bíró cselédeket vegyenek fel szolgálatba, mivel e kellekek nélkül alkalmazott cselédek fogadása a rendőrkapitányság által semmisenek fog nyilváníthatni.

— **Kecskemét mozgósítás esetén.** A mozgósítás tavalyi lázának árnyéka megint megjelent. És most látszik meg, hogy a múlt esztendő izgalmaiban mennyire szenzációssá növekedtek olyan dolgok is, amelyek azelőtt megszokott, figyelmet sem keltő dolgok voltak. Így — mint talán az olvasó előtt is emlékezetes — tavaly nagy izgalmat okozott az a miniszteri körlevél, amely a polgármesteri hivataltól bekívánta azoknak a tisztviselőknek a névsorát, akikre idehaza mozgósítás esetén a közigazgatásnak okvetlenül szüksége van. Pedig ez a körlevél évről évre mindig pontosan megjelenik. Tavaly mégis ebből olvasták ki a mozgósítás közeledését. És itt van, megérkezett most is az ijesztő levél; tegnap jött meg a felhívás a polgármester hivatalához, hogy az 1910-ben történhető mozgósítás esetére terjesszék be a már említett névsort. — Hanem most senki sem akad, aki ebből a sablonos aktából háborút olvasna ki.

— **Athelyezés.** Stipl Károly, a kecskeméti törvényszék elnöke Péter János hivatalosolgát saját kérelmére a nagykőrösi járásbíróshoz helyezte át.

**Angolszabó
műterem.**

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Kecskeméten, a ref. bérpalotában (Aszodi Testvérek mellett) angol férfiszabó műtermet nyitottam, ahol eredeti angol és belföldi szövetekből nagybecsű rendelőim izlése szerint, a legolcsóbb árakon a legdivatosabb ruhákat állítom elő. Kérve a n. é. közönség b. pártfogását. Vagyok tisztelettel**

Faragó Gyula
angol férfi-szabó.

— **Népfelkelők jelentkezése** e héten véget ér. Csütörtökön tartoznak jelentkezni az 1867 ben születettek, pénteken pedig a város területén tartozkodó idegenek. Akik a jelentkezést elmulasztották, megbüntetik.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter ismételten körrendeletet intézett Kecskemét törvényhatóságához, amelyben utasítást küld arra, hogy a hatóság az ipari munkások vasárnapi munkaszünetéről kiadott rendeletét a legnagyobb szigorral tartassa be.

— **Felvétel a kecskeméti vincellériskolába.** A kecskeméti m. kir. vincellériskola jövő évi január 7 én kezdődő egyéves, gyakorlati munkáképző tanfolyamára a pályázat folyó évi november 10 én jár le. Az iskolánál a tanuló munkások a tanfolyam egész ideje alatt teljes ellátást kapnak. A vincellériskola igazgatóságához címzendő kérvényekhez a következő mellékletek csatolandók: 1. A szőlőmunkáknak megfelelő, ép, egészséges testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány. 2. Katonakötelezettségén, illetve a sorozási éveken túllevő életkor igazolásával, születési anyakönyvi kivonat. 3. Községi erkölcsi bizonyítvány. 4. Iskola bizonyítvány arról, hogy a folyamodó magyarul írni és olvasni tud. 5. Nagykoruak részéről sajátkezűleg, kiskorúak részéről szülei, vagy gyámjuk által aláírt és hitelesített kötelező nyilatkozat, hogy a folyamodó, ha az iskolába felvételtett, azt a tanév végleges befejezése előtt el nem hagyja. 6. Azok részéről, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, szőlőműveléssel foglalkoztak, vagy másféle szolgálatban voltak, az ezekre vonatkozó összes okmányaik.

— **A hamisított vaj.** A földművelésügyi miniszter egy esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy a törvény szempontjából a vaj hamisított voltáért nemcsak a közvetlen árusító hanem a közvetítő is felelős. Ha az ő közvetítésével hamisított élelmiszerek kerül forgalomba, mint forgalombahozó büntetendő.

— **A magyar virtus.** Csak most jött tudomásunkra az a kvalifikálatlan támadás, amely a kecskeméti konzervgyár egyik fiatal tisztviselőjét érte hétfőn viradóra egyik kávéházban. A fiatal tisztviselő nem régen került Kecskemétre Németországból s így nagyon keveset tud hazánk nyelvén beszélni. Vasárnap este több kecskeméti ismerőseivel a kávéházban borozgattak s a bortól való jó kedvében lassan, valami német nótát dudolt. A mellettük lévő asztalnál a kecskeméti aranyifjuság tagjai vigadtak, akik közül egy ügyvédjelölt meghallotta a német dalt s rászólt a fiatal tisztviselőre, hogy magyarul énekeljen. A tisztviselő társaságából egy joghallgató excusálta a tisztviselőt a bortól felhevült ügyvédjelölt előtt, aki azonban erre még jobban felfortyant és megtámadta a fiatal magyarul nem tudó tisztviselőt. — Pofonok, ökölütések s magyaros káromkodások következtek ezután s talán a verekedésből komolyabb baj is következik, ha a kávéház személyzete ki nem szabaddítja a fiatal tisztviselőt a feldühödött ügyvédjelölt kezei közül. Az ügynek folytatása, amely élénk világot vet a kecskeméti fiatalság egyik másik tagjára, — valószínűleg a bíróság előtt lesz.

— **A fák, rózsák, cserjék és összes fanemű csemeték ültetése ősszel.** Sokszor esodálatos, hogy az ember mily szívósan ragaszkodik hagyományaihoz és szokásaihoz s ismételt felvilágosítások és tárgyalagos oktatások dacára mily nehezen szakít azokkal s barátokzik meg újításokkal. Ezt az esetet különösen a fák, rózsák, cserjék stb. ültetésénél konstatálhatjuk. Még mindig tulsok ültetetik tavasszal! Mennyi jóakarát, mennyi lelkesedéssel megkezdett kertészeti tevékenység jut ez által zátonyra! Ha a természet ősszel pihenőre tér s vele a fák és cserjék a nedvkeringést beszüntetik, ha a növények lom-

bot hullatnak s a bekövetkezendő hosszú téli alvási előkészületeket téve a növelés és hajtással felhagynak, már a kezdő kertészkedő is megértheti, hogy a pihenés ezen állapotában az ültetést és átültetést összehasonlíthatatlanul nagyobb eredmények kísérik, mintha ezt tavasszal végeznők. A nedvkeringés már januárban indul meg, a nap melege már akkor ingerli megújuló életműködésre a rügyeket és a gyökereket; nagyfontosságú tehát az ültetést tavasszal végeztetni, hogy a fa, cserje vagy rózsza a következő kihajtást zavartalan pihenésben előkészíthessék. Ha az ültetést tavaszra hagyjuk, amikor már minden hajt vagy rügyez, akkor szükségszerűleg a nedvkeringés hatalmas visszaszorítása következik be, a hajtás megzavartatik, az életműködés hosszabb időre megkötetik, ez által pedig erőszakkal gyengítjük a növény életképességét. Viszont ősszel a fa, cserje vagy rózsza teljesen pihenő állapotban jó új rendeltetési helyére, az őszi és téli nedvesség kelőleg lehet a frissen felásott talajba, a növény gyökereivel ennek következtében leülepedik s mielőtt a januárban mindinkább magasabbra törekvő nap melege a növény életben észrevehetővé válik, a már ősszel ültetett fák és cserjék rügyei megdagadnak, életműködésüket újból akadálytalanul kifejezhetik. A tavasz ébredésével az ősz szel ültetett fák friss zöld lombdíszt mutatnak, a tavasszal ültetettek ellenben sokszor május végéig színűlőnek s csak lassan és fokozatosan lábbadnak. — Mühle Árpád, az ismert temesvári faiskolatulajdonos kiterjedt vevőkörét évek hosszú sora óta lankadatlanul serkenti az őszi ültetésre s a kertbarátok érdekében ismételten fáradozik az őszi ültetés előnyeinek ismertetésében. Azon általános ismert és méltányolt sikerek, melyek a temesvári faiskolából származó fákkal, rózsákkal satöbbivel elérték, oroszán részben az őszi ültetésnek tulajdonítandók. Reynolds Hole, a világhírű angol rózsatenyésztő, más szaktekintélyekkel ellentétben, kik a fa és rózsauültetésről egész köteteket írtak, mint a faültetés alpháját és omegáját csak e két latta eső szót: „Ültessetek novemberben“ hirdette barátainak. E bölcs mondat lapidáris rövidségében föfeltétele a fiatal ültetvények egészséges és erőteljes növekedésének.

— **Uj fuvarlevelek.** A nemzetközi vasúti forgalomba új mintájú fuvarleveleket hoznak forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetmény tüzetesen megjelöli az új fuvarlevelek alakját, méreteit, kiállításának módját, egyben közli, hogy az új mintájú fuvarleveleknek használata f. évi december 22 ikével válik esedékessé s így a jelenleg forgalomban levő ilyen fuvarlevelek december 21-ike után többé nem használhatók.

— **Az új telefon díjszabás.** A kereskedelmi minisztérium kibocsátotta a működéséről szóló jelentését. Ebben a jelentésben van egy törvényjavaslat, mely a távbeszélődíjak leszállításáról és a távbeszélés megfelelő rendezéséről szól. Ennek értelmében tetemesen olcsóbb lenne a telefon beszélgetések díja belföldi távolsági (interurban) forgalomban a tarifa az új tervezet szerint:

Távolság	Egy beszélgetés díja 3 percenként
zóna	kilóméter
I.	25 — 20
II.	26—50 — 30
III.	51—100 — 50
IV.	101—200 —
V.	200-on felül 2 —

A távolsági forgalomban az éjjeli szolgálatot tartó városok között esti 6 órától reggel 9 óráig bárki 30 százalékkal olcsóbban beszélgethet. Nagyon könnyűtene ha a IV. és V. zóna közé egy fokozatot lehetne beállítani. Így például Kecskemétről Budapesttel 50 fill. díjért lehetne beszélgetni, ami ha nem tulságos olcsó is, de mindenkor méltányosabb a most érvényben levő díjszabásnál.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondek mindazon rokon, jóbarát és ismerősöknek, akik feledhetetlen jó feleségem folyó hó 17 iki temetésén megjelentek s részvétükkel nagy fájdalmamat enyhíteni igyekeztek.

Kecskemét, 1909. október 20.

D. Kovács János
fűszerkereskedő.

SZÍNHÁZ.

Csütörtökön páratlan bérletben **Er-dészleány.** Operett.

** Hivatalnok urak. A tegnapi előadást már szép ház nézte végig. A nívó miben sem állt mögötte a bemutatónak s Földes Imre mély igazságoktól áthatott darabja ezutal is tetszett. Gellért Lajos újból megmutatta, hogy milyen értékes tagja a társulatnak. Dinnyés Juliska pedig szépen fejlődő tehetségének is méltó ujjabb tanujelét adta. A többiek: Margittay, Baróti, Gulyásné, Szappanos, Ujj Kálmán, Radványi, Szentés — ismét excelláltak.

Halál a fogházban.

Verekedésnek lett az áldozata.

Megindult a vizsgálat.

Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Dudás János téglást, tegnap holt részegen szállították be a Szegedi-utról a rendőrség fogházába.

A részeg ember fején egy sérülés volt, ami elkerülte a rendőrség figyelmét s így a sebesült ember delutánra meghalt.

A vétkes könnyelműségből beállott haláleset egy kicsit ráijesztett a rendőrségre, ahol vizsgálatot indítottak s csakhamar megállapították, hogy a fogházban meghalt Dudás János sérülése, miként keletkezett.

A rendőrség kipuhította, hogy Dudás János Baracsi László II. tizedbeli koresmájában sebesült meg. Dudás ugyanis betért a koresmába borozgatni, ahol összeszólkkozott a koresmárossal.

Baracsi nem sokat teketóriázott a vendéggel, hanem botot ragadott, amivel fejbe vágta Dudást majd pedig kidobta a koresmából.

A koresma előtt Dudás elveszítette eszméletét s eszméletlen állapotban találtak rá a rendőrök.

Az ügyeletes rendőrbiztos azután Dudást beszállította fogházba s ügyet sem vetett a sérülésre.

A halálesetről értesített ügyészség ma felboncoltatta a hullát, hogy megállapíttassa, halált okozó sérülés volt e Dudás János fején, vagy a gondatlanság következtében állott-e be a halál.

Anyakönyvi kivonat.

1909. évi október hó 26-án.

Születések. Biczó Ervin ref. Bán István ref. Molnár halvaszülött leány rk. Takaró Márta Emma ág. h. ev. Gömöri Julianna rk. Bali Hajagos Terézia Julianna rk. Móczár Jolán rk. Rácz Mihály rk. Varga Kálmán rk.

Halálozások. Kis Sándor rk. 20 hónapos.

Kihirdettettek. Pap Illés rk. Major Rozália rk. Terecskei Pál rk. Váradi Julianna ref. Tóth István rk. Bakó Mária rk.

Házasságot kötöttek. Csikány László rk. Kovács Erzsébet rk. Csörgei Dezső ref. Kolozsvári Rozália rk.

A világ legtökéletesebb

szépitő szere a HAJÓS-féle ARADI IBOLYA-CREME.

Ideális gyorsan tűntet el **szeplőt, májfoltot, bibircset, bőrvörösséget és** bármely arctisztatlanságot.

Az elegans hölgyközönségnek kedvence szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. Diszoklevél a nagy aranyérmekkel.

Ara egy tégelynek **1** korona. Dupla nagyságu tégely **2** korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál **csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet** tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában, **Arad.**

Kecskeméten: Mintsek Géza úr drogueriájában

és minden nagyobb gyógyszer-tárában.

Bútorozott szobák

II. tized, Hegy útca 83. számú házban **azonnal kiadó**k. Értekezni lehet ugyanott. 9741

Ebédli berendezés.

 Egy masszív, 9767 **szép és jó ebédli berendezés** — helyszüke miatt —

olcsón eladó V. tized, Nagykörösi-utca 19. sz. alatt, I-ső emeleten jobbra.

Eladó szőlő és föld.

Körösi-hegy alsójárásban, a szolnoki út közelében — pormentes helyen — **1 hold igen jó karban tartott, karos, bortermő, gyümölcsös szőlő**, szép egy szobás verandás nyaralóval, jó ivóvízű kúttal; a **körösi-átjárónál** pedig, közel a vasúti főállomáshoz igen szép fekvésű, négyszög alakú **1 hold és 93 ö** területű **herés föld**, mely **zöldségtermelésre**, nyaralónak, vagy gyártelepnek is alkalmas hely, mivel a villanyvezeték egészen addig fel van állítva, örökáron **eladó**. Értekezhetni a tulajdonossal, III. tized, Sétatér-utca 63. szám alatt. 9812

Olcsón eladó

tiszta búzaszalma, árpa-török, rozspolyva, egy hold répatermésnek fele, többféle **gazdasági-eszköz**. Értekezni lehet **özv. Nagy Lajosnéval**, II. tized, Fűzes sor 4-ik szám alatt. 7876

Kiadó lakás és műhely.

III. tized, Sétasor 174. számú házban egy lakás, mely áll **2 szoba, konyha, speiz, kamra és 14 méteres nagy műhelyből**, lakatos- vagy asztalos-műhelynek igen alkalmas, folyó évi november 1-ére bérbe **kiadó**. Értekezhetni ugyanott a tulajdonos **özv. Lovászy Lajosnéval**. 9891

Kiadó 9020

a Vásári-nagy utca 103. szám alatt **fa, szén-, termény-,** vagy hasonló **üzlethez alkalmas helyiségek, lakással**. Értekezhetni ugyanott **Szijjártó Testvérek**nél.

Megvételre keresek.

3 darab Kecskeméti Takarékpénztár Egyesületi részvényt, úgyszintén **3** drb Népbanki részvényt.

Balog László.

Budai nagy utca 189. szám. 9932

Eladó ház és szőlő.

II. tizedben, **Mária körút 10 ik számú** (vásártér mellett) **ház**, mely áll **4** utcai, **2** udvari szobából, üvegezett veranda, **2** konyha, istálló, pince; továbbá a Szent Miklósi-úti állomáshoz gyalog **10** pernyire **3 1/2 hold jó bortermő és gyümölcsös szőlő** szabadkézből, kedvező fizetési feltételek mellett **eladó**. Értekezhetni **Kiss József** tulajdonossal a fenti háznál. 9936

Új szabóüzlet!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az **Itcés-piacon, a Nyomda-Részvénytársaság** mellett

férfiszabó-üzletet nyitottam. 9942

ahol **tetszés szerinti szövetből, a legújabb divat szerint, jutányos árszámitás mellett készítek csinos kivitelű ruhákat**. Kérem a t. közönség szíves pártfogását. Vagyok tisztelettel:

Biró György

Falusi friss írósvaj

kiloja 1 frt 20 kr., finom lipői túró és mindennemű sajtok, tormás virstli, felszeltek, conserv és orosz halak kaphatók

Gonda Izidor

fűszerüzletében.

Ugyanott egy ügyes kereskedő-segéd felvétetik. 9943

23674/1909. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Kecskemét város tégláégető kemencéjének és villamárámfejlesztő telepének üzeméhez szükséges szén szállításának biztosítására az országos közszállítási szabályrendelet alapján zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettetik.

Szállítandó:

I. Csoport: a) A város tégláégető kemencéjének üzeméhez circa 4500 caloriás kőszén 13000 q.

b) A villamtelep üzeméhez:

II. Csoport: circa 5000 caloriás kőszén 25000 q.

III. Csoport: 6000, illetőleg ennél magasabb caloriával bíró kőszén 9000 q.

Ezen mennyiségeket a városi tanács jogositva lesz 10%-al felemelni, vagy leszállítani.

2. Ajánlatot lehet tenni a tégláégető kemence és villamtelep üzeméhez szükséges összes szénre, vagyis az I., II. és III. csoportokra együtt vagy az I., II. s III. csoportokra külön külön is.

Ajánlati lehet akna, darabos, rostált, illetőleg mosott szenet, de mindezeknek árai az ajánlatban külön-külön kitüntendők. A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatokhoz képest a villamtelep összes szén szükségletét egy fajta, tehát vagy a II. vagy a III. csoportban előírt caloriával bíró szénrel fedezze.

Az ajánlatba kiteendő az ajánlott szén termelési helye s métermázsánkénti egy-ségára, — Kecskemét alsó pályaudvarra szállítva, — továbbá hivatalos bizonyítvánnyal igazolandó az ajánlott szenek fűtőereje caloriákban.

Bánatpénzül a közszállítási szabályrendelet értelmében az ajánlott szénmennyiség értékének 5%-a a város házipénztáránál lefizetendő, — vagy ovadékképes értékpapirokban leteendő s az ennek megtörténtét igazoló nyugta, illetőleg elismervény az ajánlatához mellékelendő.

A szabályszerűen kiállított és pecsételt lezárt ajánlatok „Ajánlat Kecskemét város tégláégető kemencéjének és villamtelepének üzeméhez szükséges szenekre” felirással f. évi november hó 12 én déli 12 óráig a város építészeti osztályánál nyújtandók be.

Elkésve érkezett vagy távirati uton adott ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A benyújtott ajánlatok f. évi november hó 13 án d. e. 10 óraker fognak felbontatni. A felbontásnál ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a városi hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és ipar kamara bizonylatával igazolni.

A szállítási feltételek a város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, esetleg 2 koronáért meg is szerezhetők.

Mindenik ajánlattevő ajánlatában ki jelenteni tartozik, hogy a szállítási feltételeket ismeri, s úgy abban, mint a versenyárgyalási hirdetményben foglalt kikötéseket elfogadja.

A szállítási időtartam 1910. évi január hó 1-től kezdődőleg 1 évre terjed. Ha azonban a város úgy a szállítás pontosságával mint a szén minőségével meg lesz elégedve, az egy évre kötendő szerződés meghosszabbítása kilátásba helyeztetik. A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az egységárra szabadon választhasson, esetleg úgy az egész szükségletre, mint külön az egyes csoportokra új versenyárgyalást hirdethessen.

Kecskeméten, 1909. október 19 én.

Városi Tanács.